

schriftelijke vragen (art. 18 rvo)

datum	:	21 juni 2021	
steller(s)	:	Lianne Duiven	
onderwerp	:	Informatienota Energietransitie	
ontvangst griffie	:	21 juni 2021	(in te vullen door de griffie)

De onderstaande vragen zijn gericht aan het college van burgemeester en wethouders

Verzocht wordt de vragen schriftelijk te beantwoorden.

Toelichting:

Op 3 juni 2021 ontving de gemeenteraad de informatienota over energietransitie. Een mooi verslag van wat er al gedaan is en wat er nog gaat gebeuren. Toch rijst bij GroenLinks de vraag in hoeverre gestelde beleidsdoelen nu zijn bereikt en op welke onderdelen het beleid eventueel moet worden bijgesteld. De vragen zijn per onderdeel van de informatienota gesteld.

Vraag:

Pijler 1 Energiebesparing

1. Hoeveel energie is bespaard in 2020 t.o.v. 2015? Graag uitsplitsen naar inwoners en bedrijven.
2. Is de jaarlijkse doelstelling van 1,5% energiebesparing dan nog (op basis van het antwoord op de eerste vraag) voldoende om in 2050 energieneutraal te zijn?

We lezen dat er aandacht is voor energiebesparing bij bedrijven. Echter,

- Uit controles van de ODRA blijkt dat regionaal meer dan de helft van de bedrijven nog niet alle minimaal vereiste wettelijke besparingsmaatregelen (met een terugverdientijd van 5 jaar of korter) heeft doorgevoerd;
 - Kantoorgebouwen moeten uiterlijk op 1 januari 2023 (dus over 1,5 jaar) energielabel C of beter hebben om nog als kantoorgebouw gebruikt te mogen worden;
3. a Hoe gaat de ODRA hierop wijzen en/of handhaven?
b En wat gaat het college doen om dit verder te stimuleren?

Pijler 2 Duurzame opwek

4. Wat betekent het niet meer kunnen plaatsen van windturbines op Bergerden voor het kunnen halen van de doelstelling: NEXTgarden energieneutraal in 2030?
5. Welke rol denkt de gemeente te kunnen gaan spelen bij het project Waterkracht Fort Pannerden?

Pijler 3 Warmtetransitie

6. Bij opwek van duurzame warmte wordt gesproken over de locatie Bergerden, minimaal 6 ha en maximaal 18 ha. Hoe reëel is de maximale optie van 18 ha?

Communicatie

7. Bij communicatie wordt gesproken over het krijgen van draagvlak voor (reeds opgestelde) plannen. De praktijk heeft inmiddels uitgewezen dat dit niet werkt. Wij pleiten er sterk voor om bewoners direct al vanaf het begin te betrekken bij het maken van plannen, en hun inbreng en ideeën daarbij mee te nemen. Is het college dat met ons eens en op welke manier gaat hieraan worden gewerkt?

Monitoring

8. De gemeente gaat het energiebeleid blijkbaar monitoren m.b.v. een eigen Excel-model.
 - a Wat houdt dat in?
 - b Welke indicatoren worden gebruikt bij de monitoring, en aan welke betrouwbare bronnen worden die ontleend?
9. Is nu al duidelijk hoeveel de jaarlijkse CO₂ uitstoot in Lingewaard in de periode van 2015 tot 2020 is afgenomen, en welk deel daarvan een direct gevolg is van maatregelen die in het kader van het energiebeleid zijn doorgevoerd?

Zon-PV op daken

Volgens de website 'Gelderse basis zon-PV op dak' kunnen in heel Lingewaard ca. 500.000 zonnepanelen op daken geplaatst worden. Voor verschillende buurten wordt dit ook aangegeven (bijv. 8.545 panelen op 100 panden in de Zilverkamp). Wat we echter vooral in beeld moeten krijgen is welke grote daken in Lingewaard geschikt zijn voor zonnepanelen. Om daarna de eigenaren actief te benaderen met de vraag of ze zelf zonnepanelen op hun dak willen aanbrengen voor eigen gebruik, of bereid zijn hun dak ter beschikking te stellen voor zonnepanelen t.b.v. de directe omgeving.

10. Gaat het college deze actie ondernemen, en zo ja, op welke termijn?

Ondertekening:

Fractie GroenLinks

beantwoording college

beantwoording vóór	:	21 juli 2021	(in te vullen door de griffie)
behandelend ambtenaar	:	A. Pronk	
zaaknummer	:	308985	
onderwerp	:	Informatienota Energietransitie	
datum beantwoording	:	6 juli 2021	
bijlagen	:	1	
verzenddatum	:		(in te vullen door de griffie)

Naar aanleiding van bovenstaande vragen treft u onderstaand het antwoord van het college aan.

Inleiding / toelichting:

Op 3 juni 2021 ontving de gemeenteraad de informatienota over energietransitie. GroenLinks beoordeelt dit als een mooi verslag van wat er al gedaan is en wat er nog gaat gebeuren. Toch rijst bij GroenLinks de vraag in hoeverre gestelde beleidsdoelen nu zijn bereikt en op welke onderdelen het beleid eventueel moet worden bijgesteld. De vragen zijn per onderdeel van de informatienota gesteld.

Antwoorden:

Pijler 1 Energiebesparing

1. Vraag: Hoeveel energie is bespaard in 2020 t.o.v. 2015? Graag uitsplitsen naar inwoners en bedrijven.

Antwoord: De meest recente monitoringsgegevens zijn aan de raad gepresenteerd op de inforonde beleidskader energietransitie. We updaten deze gegevens jaarlijks. Dat doen we opnieuw in oktober. Het college zal de raad voorzien van een informatienota met de nieuwste gegevens, voor het einde van 2021. De gepresenteerde gegevens zijn opgenomen in de bijlage, op slide 9 en 10. Op slide 10 is tevens een uitsplitsing gemaakt voor 2018 naar 'verdeling eindvraag sectoren', waaronder inwoners en bedrijven. Een dergelijk overzicht zullen we ook opnemen in de informatienota, voor het jaar waar de meest recente gegevens dan van beschikbaar zijn.

2. Vraag: Is de jaarlijkse doelstelling van 1,5% energiebesparing dan nog (op basis van het antwoord op de eerste vraag) voldoende om in 2050 energieneutraal te zijn?

Antwoord: De doelstelling van *minimaal* 1,5% per jaar is noodzakelijk, maar zal erg moeilijk zijn om te realiseren. Een striktere doelstelling voor energiebesparing acht het college nu niet haalbaar, evenals vele andere overheidspartijen. We zetten ons ten volle in om de huidige doelstelling te bereiken en in samenspraak met de duurzame energiemix onze tussendoelen voor 2030 te halen.

We lezen dat er aandacht is voor energiebesparing bij bedrijven. Echter,

- Uit controles van de ODRA blijkt dat regionaal meer dan de helft van de bedrijven nog niet alle minimaal vereiste wettelijke besparingsmaatregelen (met een terugverdientijd van 5 jaar of korter) heeft doorgevoerd;
- Kantoorgebouwen moeten uiterlijk op 1 januari 2023 (dus over 1,5 jaar) energielabel C of beter hebben om nog als kantoorgebouw gebruikt te mogen worden;

3. a Vraag: Hoe gaat de ODRA hierop wijzen en/of handhaven?

Antwoord:

Controles ODRA

Bij 61% van de inrichtingen is tijdens de energiecontrole in 2020 geconstateerd dat nog niet alle minimale verplichte maatregelen zijn uitgevoerd. De terugverdientijd van vijf jaar of minder is berekend per bedrijfstak en zijn terug te vinden in de Erkende Maatregelenlijsten voor energiebesparing (EML). Deze lijsten bevatten voor 19 bedrijfstakken energiebesparende maatregelen. Daarnaast is bij 46% van de inrichtingen geconstateerd dat er nog energiebesparende maatregelen moeten worden genomen op natuurlijke momenten. Dit is geen overtreding van de regelgeving. Een natuurlijk moment in een inrichting doet zich voor als de drijver van de inrichting een gepland of ongepland investeringsmoment heeft. Voor nu gaan we uit van de overtredingen met een terugverdientijd van 5 jaar of korter op een zelfstandig moment. Qua type overtredingen staat verlichting in de gemeente Lingewaard met stip op nummer 1 met 40%, gevolgd door isolatie van leidingen met 14% en als derde de CV-regelingen met 11%.

Er is overigens vanuit de visie “de wortel en de stok” met de controles vooral gefocust op de “duikers” bij de bedrijven. Dus de bedrijven die nog niet hebben voldaan aan de meldingsplicht. Het is dan ook logisch dat er een hoog percentage inrichtingen uitkomt die niet voldoen aan de wettelijke minimum vereisten.

Als de overtreding wordt geconstateerd wordt er, afhankelijk van de soort overtreding en soms ook van de omstandigheden (zoals corona), een realisatietermijn afgesproken en deze afspraken worden vastgelegd in een brief. Na het verstrijken van deze termijn wordt middels een hercontrole gecontroleerd of deze verplichte maatregelen zijn uitgevoerd. Uitgangssituatie is de techniek die nu aanwezig is. Het hangt af van de uitgangssituatie of een maatregel wel of niet terug te verdienen is in 5 jaar of minder.

In het geval van Lingewaard zijn er in 2020 in totaal 29 controles uitgevoerd, waarvan 2 kleinverbruikers. Bij 14 inrichtingen was er sprake van een overtreding, omgerekend 48%. Bij 8 inrichtingen is er sprake van energiebesparende maatregelen die bij een natuurlijk moment moeten worden uitgevoerd, omgerekend 28%. Realisatietermijnen zijn bij kleine overtredingen 3 maanden, maar doorgaans tussen de 6 en 12 maanden. Nog niet alle hercontroles zijn uitgevoerd dit jaar, maar in de regel worden de overtredingen binnen de realisatietermijn ongedaan gemaakt.

De informatieplicht energiebesparing is van toepassing op een bedrijf of instelling (Wet milieubeheer-inrichting) waarbij per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) verbruikt wordt. De ODRA werkt hierin samen met Energie Partners, die proactief door middel van brieven, bellen en gevelcontroles inrichtingen hierop wijzen en hierop toezien.

Kantoorgebouwen

In 2021 wil de gemeente samen met de ODRA een plan van aanpak opstellen voor de kantoorgebouwen. Dit plan van aanpak kan dan in 2022 uitgevoerd worden. Er komt vanuit RVO een meerjarensubsidie voor gemeenten voor deze werkzaamheden. Daar willen we gebruik van maken.

- b Vraag: En wat gaat het college doen om dit verder te stimuleren?

Antwoord: Het college laat de ODRA handhaven. Voor 2021 is afgesproken 10% meer controles te doen dan in 2020. Daarbij stimuleren we bedrijven graag te verduurzamen. Dit doen we onder andere door duurzame bedrijven een podium te bieden en onze informatievoorziening op peil te hebben. Daarbij faciliteren we initiatieven op het gebied van duurzaamheid van ondernemers. In 2022 zal in ieder geval ook de aanpak voor kantoorpanden worden meegenomen.

Pijler 2 Duurzame opwek

4. Vraag: Wat betekent het niet meer kunnen plaatsen van windturbines op Bergerden voor het kunnen halen van de doelstelling: NEXTgarden energieneutraal in 2030?

Antwoord: Dat betekent dat er voor de duurzame energiemix die ingezet wordt op NEXTgarden, een groter aandeel terecht zal komen op andere bronnen. Hiervoor lopen diverse onderzoeken en zijn verschillende kansen, zoals zon-thermie en geo-thermie.

5. Vraag: Welke rol denkt de gemeente te kunnen gaan spelen bij het project Waterkracht Fort Pannerden?

Antwoord: Het college heeft dit voorjaar de intentieovereenkomst getekend dat we het project Waterkracht Fort Pannerden steunen. Hiermee hebben we, samen met de andere ondertekenaars (waaronder de provincie) een duidelijk signaal afgegeven dat we achter dit project staan. Een belangrijke eerste volgende stap voor de stichting Fort Pannerden is het krijgen van medewerking van Rijkswaterstaat (RWS) en samen met RWS en de ontwikkelaar Wiek II de haalbaarheid en vergunbaarheid van het Waterkrachtproject in de Waal te onderzoeken. In deze fase heeft Lingewaard een beperkte rol en zal ondersteunen waar nodig.

Pijler 3 Warmtetransitie

6. Vraag: Bij opwek van duurzame warmte wordt gesproken over de locatie Bergerden, minimaal 6 ha en maximaal 18 ha. Hoe reëel is de maximale optie van 18 ha?

Antwoord: Het gaat over minimaal 6 ha bruto, dus in praktijk zal dit 5 tot 5,5 ha netto oppervlak zijn. De 6 ha heeft betrekking op gronden in gemeentelijk eigendom, maar de zoekzone is groter. Dit project kan mogelijk uitgebreid worden naar de genoemde 18 ha. Dan dient die uitbreiding plaats te vinden op percelen die niet in eigendom zijn van de gemeente. Het is echter realistisch uit te gaan van 6 ha.

Communicatie

7. Vraag: Bij communicatie wordt gesproken over het krijgen van draagvlak voor (reeds opgestelde) plannen. De praktijk heeft inmiddels uitgewezen dat dit niet werkt. Wij pleiten er sterk voor om bewoners direct al vanaf het begin te betrekken bij het maken van plannen, en hun inbreng en ideeën daarbij mee te nemen. Is het college dat met ons eens en op welke manier gaat hieraan worden gewerkt?

Antwoord: Het college vindt het ook belangrijk inwoners direct al vanaf het begin te betrekken bij het maken van plannen en hun inbreng en ideeën daarbij mee te nemen. Dit is geborgd in de werkwijze beschreven in het beleidskader energietransitie. Er lopen ook al verschillende voorbeelden van inwonersinitiatieven waar frequent mee wordt gesproken en waarmee gezamenlijk projecten en ideeën worden uitgewerkt om een kern verder te verduurzamen (zoals Zilverkamp, Doornenburg, 't Zand). Daarbij is er vorig jaar draagvlakonderzoek uitgevoerd, om te polsen hoe inwoners over het onderwerp denken en betrokken wensen te worden. Dit gaan we ook nader specificeren in kernen waar inwonersinitiatieven dat wensen.

Monitoring

8. De gemeente gaat het energiebeleid blijkbaar monitoren m.b.v. een eigen Excel-model.

a Vraag: Wat houdt dat in?

Antwoord: In dit Excel- model kunnen we openbare data invoeren, zoals de gegevens uit de Klimaatmonitor. Ook kunnen we eigen gegevens invoeren, bijvoorbeeld als er een nieuw zonnepark in gebruik zou zijn genomen. Door die cijfers te combineren met de uitgangssituatie (zoals die aan de raad is gepresenteerd in oktober vorig jaar, zie antwoord op vraag 1), zien we in hoeverre we op schema liggen met het behalen van de doelstelling. Iedere twee jaar kunnen we op basis hiervan routekaart in het beleidskader energietransitie aanpassen.

b Vraag: Welke indicatoren worden gebruikt bij de monitoring, en aan welke betrouwbare bronnen worden die ontleend?

Antwoord: We gebruiken hiervoor voornamelijk de Klimaatmonitor en het Energie Transitie Model (ETM). Het ETM is een onafhankelijk, uitgebreid, en op feiten gebaseerd energiemodel dat wordt gebruikt door overheden, bedrijven, NGO's en onderwijsinstellingen in verschillende landen. Dit is gangbaar voor gemeenten.

9. Vraag: Is nu al duidelijk hoeveel de jaarlijkse CO₂ uitstoot in Lingewaard in de periode van 2015 tot 2020 is afgenomen, en welk deel daarvan een direct gevolg is van maatregelen die in het kader van het energiebeleid zijn doorgevoerd?

Antwoord: Gelijk de beantwoording van vraag 1 zijn de meeste recente gegevens die we nu voor handen hebben, opgenomen in de bijlage, op slide 13. Jaarlijks actualiseren we deze gegevens. Het college zal de raad voorzien van een informatienota met de nieuwste gegevens, voor het einde van 2021.

Zon-PV op daken

Volgens de website 'Gelderse basis zon-PV op dak' kunnen in heel Lingewaard ca. 500.000 zonnepanelen op daken geplaatst worden. Voor verschillende buurten wordt dit ook aangegeven (bijv. 8.545 panelen op 100 panden in de Zilverkamp). Wat we echter vooral in beeld moeten krijgen is welke grote daken in Lingewaard geschikt zijn voor zonnepanelen. Om daarna de eigenaren actief te benaderen met de vraag of ze zelf zonnepanelen op hun dak willen aanbrengen voor eigen gebruik, of bereid zijn hun dak ter beschikking te stellen voor zonnepanelen t.b.v. de directe omgeving.

10. Vraag: Gaat het college deze actie ondernemen, en zo ja, op welke termijn?

Antwoord: We zijn met alle bedrijventerreinen in overleg over verduurzaming. Bedrijventerreinen zijn bezig zich hierop te organiseren. Daarbij bieden we als gemeente duurzame bedrijven een podium, zodat gecommuniceerd wordt over die verduurzaming.

burgemeester en wethouders van Lingewaard,

de secretaris,

de burgemeester,

drs. I.P. van der Valk

dr. P.T.A.M. Kalfs

De tijdsbesteding in financiële zin verbonden aan de behandeling en beantwoording van bovenstaande art. 18 rvo-vragen door de behandelend ambtenaar bedroeg: 7 uur x € 95,-- (uurtarief) = € 665.